

Nr 24.

Ankom till riksdagens kansli den 7 maj 1942 kl. 3 e. m.

Bevillningsutskottets betänkande, i anledning av väckt motion om viss utsträckning av rätten till barnavdrag i beskattningsavseende.

(2:a avd.)

I en inom andra kammaren väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, nr 185, har fröken *Andersson* i Stockholm hemställt, »att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om skyndsamt utredning och förslag angående ändrade bestämmelser i fråga om rätten till allmänna avdrag vid taxering till kommunal inkomstskatt samt statlig inkomst- och förmögenhets-skatt i syfte att underlätta den nu pågående hjälpverksamheten för finska s. k. fadderbarn ävensom för att skapa en motsvarande verksamhet beträffande sådana svenska barn, som befinnas vara i behov av underhåll och vård för sin uppfostran men vars försörjningspliktiga anhöriga sakna förmåga att bidra härtill».

Beträffande motiveringen för detta förslag, i den mån redogörelse härför ej lämnas i det följande, får utskottet hänvisa till motionen.

Enligt 46 § 2 mom. kommunalskattelagen äger skattskyldig, som varit här i riket bosatt under hela beskattningsåret, i hemortskommunen njuta avdrag bland annat för periodiskt understöd eller därmed jämförlig periodisk utbetalning, som icke får avdragas från inkomsten av särskild förvärvskälla. Sådant avdrag får dock icke ske för vad som utgått till person, tillhörande givarens hushåll, och ej heller, där understödet icke utgjort skadestånd, för vad som utgått till annans undervisning eller uppfostran. Därest skattskyldig endast under en del av beskattningsåret varit här i riket bosatt, skall avdraget åtnjutas allenast i den mån det belöper å nämnda tid.

Jämlikt 48 § 2 mom. samma lag äger skattskyldig fysisk person, som varit här i riket bosatt under hela beskattningsåret, att å den i hemortskommunen taxerade inkomsten åtnjuta kommunalt ortsavdrag, innefattande bland annat familjeavdrag för hans hemmavarande eller av honom helt eller delvis underhållna barn under 18 år, som icke haft minst 600 kronors inkomst. Därest den skattskyldige varit här i riket bosatt allenast under en del av beskattningsåret, åtnjutes kommunalt ortsavdrag för varje kalendermånad eller del därav, varunder han varit här i riket bosatt, med en tolfedel av det för helt år medgivna avdraget.

Motsvarande bestämmelser gälla vid taxering till statlig inkomst- och för- mögenhetsskatt. Familjeavdraget för minderåriga barn är emellertid vid nämnda taxering högre än vid den kommunala taxeringen. Dessutom är skatt- skyldig berättigad till förhöjt barnavdrag för det tredje barnet och de följän- de barnen.

I den föreliggande motionen föreslås vissa skattelättnader för sådana skatt- skyldiga, som åtagit sig att lämna bidrag för bekostande av inackordering av finska barn i svenska hem eller som mottagit barnen i sitt hem och därvid själva svara för deras underhåll och vård. I samband härmed har motionären ifrågasatt en motsvarande anordning beträffande sådana svenska barn, som befinnas vara i behov av underhåll och vård för sin uppfostran men vars för- sörjningspliktiga anhöriga sakna förmåga att bidra därtill.

Utskottet.

I likhet med motionären finner utskottet den frivilliga understödsverksam- het, som för närvarande bedrives här i landet för understödande av bland annat finska barn, vara synnerligen behjärtansvärd. Såsom jämväl motionä- ren framhållit är nämnda verksamhet mycket mångsidig och omfattande. Dels hava fysiska och juridiska personer åtagit sig att lämna kontanta bidrag för barnens underhåll och vård i hemlandet, dels ock underhål- las barnen i givarnas hem eller ock lämnas av dem bidrag för bekostande av barnens inackordering i enskilda hem. Det är sålunda här fråga om ett myc- ket stort antal fysiska eller juridiska personer, som på olika sätt stödja den- na verksamhet. Därest bestämmelser om skattelättnad skulle införas beträff- ande de olika slag av gåvor, varom här är fråga, skulle denna skattelättnad komma att omfatta ett mycket stort antal skattskyldiga. Ur kontrollsynpunkt skulle bestämmelser härom komma att åsamka beskattningsmyndigheterna en icke ringa ökning av deras nuvarande arbetsböda. Denna hjälpverksamhet är emellertid icke begränsad till att allenast avse bidrag i kontanter. Ett stort antal personer lämna nämligen bidrag in natura eller i form av frivilliga arbetsprestationer. Då det knappast är möjligt att vid taxeringen åsätta nämnda bidrag något värde och sålunda bereda nyssnämnda personer samma lind- ring i beskattningen som givare av kontanter, skulle således icke alla bidrags- givarna kunna erhålla samma förmån i beskattningshänseende.

Förslaget, att den som underhåller barnet i sitt hem skulle äga rätt till familjeavdrag för barnet, d. v. s. att dessa barn i beskattningsavseende skulle likställas med givarens egna barn, komme otvivelaktigt att medföra en högst betydande utvidgning av tillämplighetsområdet för nu gällande bestämmelser i ämnet. Vilken omfattning en sådan avdragsrätt skulle erhålla är ej möjligt för utskottet att överblicka. Därest frågan skulle lösas på nyss antytt sätt, torde emellertid avdragsrätten icke kunna begränsas till allenast finska eller andra utländska barn utan böra utsträckas till de av motionären omförmälda svenska barnen. Vidare är att märka, att avdragsrätten icke torde kunna in- skränkas till allenast sådana enskilda personer, som underhålla barnen i sina hem. Det bleve även nödvändigt att utvidga skattelättnaden till att omfatta

jämväl sådana personer, som lämna underhållsbidrag för barns vård hos annan, liksom även till andra slag av enskild välgörenhet på barnavårdens område. Härvid uppkommer dock det spørsmålet, huru bestämmelserna skola anordnas, då fråga är om sammanslutningar eller andra juridiska personer, som lämna bidrag till barns underhåll. Att här tillämpa bestämmelserna om familjeavdrag låter sig ej göra, varför reglerna om avdragsrätten i sistnämnda fall skulle få lov att utformas enligt andra grunder.

Av vad utskottet ovan anfört framgår att, huru behjärtansvärt motionärens förslag än må vara, den föreliggande frågan icke rimligen kan lösas på sätt motionären ifrågasatt. Härtill kommer att, därest bestämmelser om skattelättnad av förut antydd natur skulle införas, bestämmelserna komme att avvika från de principer, som ligga till grund för gällande skattelagstiftning. Utskottet kan icke förorda sådana undantagsbestämmelser och finner sig på grund av det anförda icke kunna biträda motionärens förslag.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att motionen II: 185 av fröken Andersson i Stockholm, om viss utsträckning av rätten till barnavdrag i beskattningsavseende, icke måtte föranleda någon riksdagens åtgärd.

Stockholm den 5 maj 1942.

På bevillningsutskottets vägnar:

A. J. BÄRG.

Närvarande: se under betänkande nr 23.
